ANALİTİK PUANLAMA ANAHTARI

7 soru · Toplam 100 puan

Her ölçüt bağımsız puanlanır. Yanlış, ilgisiz veya boş kanıt 0 puandır. Eşdeğer doğru ifadeler ve yöntemler kabul edilir. Bir işlem hatası, sonraki doğru yöntem için yeniden cezalandırılmaz.

Öğrenme çıktısı / kaynak grubu	Soru sayısı
COĞ.10.1.1. Örnek olay, olgu ve/veya mekânı coğrafyanın temel kavramları ile ilişkilendirebilme	1
COĞ.10.2.1. Örnek uygulamalar üzerinden CBS ve uzaktan algılamanın kullanım alanlarını özetleyebilme	1
COĞ.10.2.2. Mekânsal bilgi teknolojilerini kullanarak altlık haritalar üzerinde mekânsal veriler oluşturabilme	1
COĞ.10.3.1. Yerkürenin tektonik yapısını çözümleyebilme	2
COĞ.10.3.2. Yeryüzü şekillerinin oluşumunda etkili olan aşınma ve çözünme süreçleri ile iklim ve kayaç özellikleri arasındaki ilişkileri yapılandırabilme	1
COĞ.10.3.3. Yeryüzü şekillerinin oluşumunu aşınım ve birikim süreçleri açısından çözümleyebilme	1

1. Konum, dağılış ve etkileşim · 15 puan

Konum: limana ve ana yola yakınlık. Dağılış: fabrikaların bu alanlarda kümelenmesi. Etkileşim: sanayi/konut artışının trafik ve hava kalitesini etkilemesi.

5 puan · Liman ve yol yakınlığını konumla ilişkilendirir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

5 puan · Fabrikaların kümelenmesini dağılış örüntüsü olarak açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

5 puan · Sanayi/yerleşme ile trafik/hava kalitesi bağını insan–çevre etkileşimiyle açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Yanıtı verilen kanıttan daha geniş bir kesinliğe genellemek.

2. Yangın sonrası iki teknoloji · 15 puan

Görüntü karşılaştırması uzaktan algılamayla değişim tespitidir. Katmanları birleştirip öncelik analizi CBS işidir. Birlikte, değişimin yerini yanında risk altındaki yerleşmeler ve ulaşım/eğim ilişkileri de değerlendirilir.

5 puan · Uydu görüntüleriyle yüzey değişiminin tespitini uzaktan algılama olarak açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

5 puan · Katman birleştirme/öncelik analiziniCBS görevi olarak açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

5 puan · Birlikte kullanımın değişim ile diğer mekânsal ilişkileri birlikte değerlendirdiğini belirtir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Yanıtı verilen kanıttan daha geniş bir kesinliğe genellemek.

3. Altlık üzerinde veri üretme · 22 puan

Okul ve sağlık merkezi doğru konumlarda nokta; aralarındaki yol çizgi; park belirtilen dört köşeli alan olarak işlenir. “Mahallede hizmetler ve park” gibi uygun başlık; nokta/çizgi/alan anlamlarını açıklayan lejant eklenir.

5 puan · Okul ve sağlık merkezini verilen koordinatlara yerleştirir.

Okul(1,1) ve sağlık merkezi(3,1) konumlarının her biri ölçüt puanının yarısıdır.

5 puan · Yolu iki hizmet noktası arasında çizgi olarak gösterir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

4 puan · Parkın dört köşesini (1,2), (2,2), (2,3), (1,3) konumlarına doğru yerleştirir.

Her doğru köşe konumu ölçüt puanının dörtte biridir; köşelerin yalnız nokta olarak bırakılması bu konum puanını azaltmaz.

4 puan · İşaretlediği park köşelerini uygun kenar sırasıyla birleştirerek kapalı dörtgen alan oluşturur.

Kapalı dörtgen alan varsa tam; yalnız noktalar, açık çizgi veya kendini kesen sınır varsa 0. Konum hatası önceki ölçütte puanlanır; aynı konum hatası burada tekrar kesilmez.

4 puan · Amaca uygun başlık ve sembol açıklamalı lejant ekler.

Amaca uygun başlık ölçüt puanının yarısı; nokta, çizgi ve alan sembollerini açıklayan tam lejant diğer yarısıdır. Lejantta yalnız bir veya iki sembol açıklanmışsa lejant payının belirtilen sembol sayısı/3 oranı verilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Yanıtı verilen kanıttan daha geniş bir kesinliğe genellemek.

4. Levha sınırında kanıt · 12 puan

İki yana simetrik yaş/manyetik örüntü, deniz tabanının sırttan iki yana açılmasını ve levhaların uzaklaşmasını destekler. Yeni kabuk sırt çevresinde yükselen magmanın katılaşmasıyla oluşur.

4 puan · Yaşların sırttan uzaklaştıkça artmasını yeni oluşumun sırt çevresinde olmasıyla ilişkilendirir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

4 puan · Simetrik şeritleri iki yana açılma/uzaklaşma hareketinin kanıtı olarak açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

4 puan · Yeni kabuğun sırt çevresinde magmanın katılaşmasıyla oluştuğunu belirtir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Okyanus tabanının yalnız bir tarafa büyüdüğünü söylemek.

5. Dalma-batma örüntüsü · 12 puan

Okyanusal levhanın kıtasal levha altına daldığı yakınlaşan sınır örüntüsüdür. Çukur dalma başlangıcını; içeri doğru derinleşen odaklar eğimli biçimde dalan levhayı destekler.

4 puan · Sınırı yakınlaşan/dalma-batma olarak tanımlar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

4 puan · Okyanusal levhanın kıtasal levha altına dalmasını açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

4 puan · İçeri doğru derinleşen odakları eğimli dalan levhayla ilişkilendirir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Herlevhasınırında aynı yer şekillerinin oluştuğunu varsaymak.

6. İklim ve çözünme · 12 puan

Sıcaklık ve suyun daha fazla olduğuA'da kimyasal çözünme daha elverişlidir. Kayaç türü önemli olsa da iklim, su ve sıcaklık süreç hızını etkilediğinden hızların aynı olması zorunlu değildir.

4 puan · A'yı kimyasal çözünme için daha elverişli seçer.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

4 puan · Su/nem ve sıcaklığın kimyasal süreçleri desteklediğini açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

4 puan · Aynı kayacın farklı iklimde aynı hızda çözünmek zorunda olmadığını belirtir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Yanıtı verilen kanıttan daha geniş bir kesinliğe genellemek.

7. Aşındırma ile birikim · 12 puan

Dağlık kesimde aşındırma/taşıma; eğimin azaldığı ova kenarında birikim öne çıkar. Birikinti konisi veya yelpazesi oluşabilir. Hız ve taşıma gücü azalınca malzeme bırakılır.

4 puan · Dağlık kesimi baskın aşındırma/taşıma, ova kenarını birikimle ilişkilendirir.

Dağlık kesimde aşındırma/taşıma ve ova kenarında birikim ilişkisinin her biri ölçüt puanının yarısıdır.

4 puan · Birikinti konisi/yelpazesi örneği verir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

4 puan · Eğim/hız azalmasının taşıma gücünü düşürdüğünü açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Karaya çıkan akarsu için mutlaka delta oluştuğunu söylemek.

Kapsam dayanağı: https://cdn.eba.gov.tr/yardimcikaynaklar/2026/09/KSDT/cografya4.xlsx · 10. Sınıf · Senaryo 3